

Voorloopig en Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp n°. 19.

VOORLOOPIG VERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van
de begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor
het dienstjaar 1915, ten behoeve van de ontginning door den
Lande van eenige goudvelden in het gewest *Benkoelen*. (19)

Het afdelingsonderzoek van dit ontwerp van wet heeft aan-
leiding gegeven tot de navolgende opmerkingen en vragen.

Vele leden konden zich met het voorstel vereenigen en
betuigden daarmee hunne instemming.

Zij wezen er op, dat de Indische Mijnwet is uitgegaan van
het standpunt, dat naast ontginning door particulieren ook die
van gouvernementswege zoude kunnen geschieden, zooals
afdoende blijkt uit de gewisselde stukken bij het tot stand
komen van de wet en uit de gevoerde beraadslagingen. Geen
enkele wetsbepaling duidt er op, dat alleen de zeer groote
bedrijven door het Gouvernement in exploitatie zouden kunnen
worden genomen, terwijl de voorafgegane tienjarige exploratie van
Staatswege en de geraamde levensduur van den voorraad dezer
mijnen van vijf en dertig tot veertig jaren voldoende waarborg
leveren voor een winstgevend bedrijf. Het gevaar van mislukking
is, naar de meening dezer leden, gering en daarom waren deze
terreinen als het ware voor Staatsexploitatie aangewezen. Boven-
dien bestaat, naar het oordeel van enkele leden, in het algemeen
groot bezwaar tegen particuliere exploitatie.

Dat de heer Mr. VAN WATERSHOOT VAN DER GRACHT adviseerde
in afwijkenden zin, behoefde geen reden te zijn om dat advies
op te volgen, nu gebleken is, dat na het schrijven van diens
rapport rijke gangen ter plaatse ontdekt zijn.

Eenigen betreurden het echter, dat particuliere mijnbouw in
Benkoelen werd verboden; men meende, dat in dit uitgebreid
grondgebied, zonder belemmering van het gouvernementsbedrijf,
ook aan particulieren de gelegenheid tot exploitatie behoorde
te worden geboden.

Sommige leden achtten de aanneming van het voorstel
wenschelijk, omdat daardoor een nieuwe bron van inkomsten,
niet voortvloeiende uit belasting van den inlander, zoude geopend
worden, hetgeen zij met het oog op de steeds stijgende eischen
van de Indische schatkist zeer toejuichten.

Eenige leden verklaarden daarentegen in beginsel groot bezwaar
te koesteren tegen eene exploitatie van Staatswege als hier
wordt voorgesteld, die aanzienlijke uitgaven vordert, waaraan
een groot risico is verbonden. Zij konden niet toegeven, dat het
ontginnen der mijnen door den Staat het eenige middel was om
van de eventuele winsten voordeel te trekken. De Minister heeft
wel in de gewisselde stukken en bij de openbare beraadslaging
zich er op beroepen, dat de moeilijkheid der geldelijke regeling
bij openbare aanbesteding of aan het sluiten van eene ont-
ginningsovereenkomst verbonden, hem geen anderen weg over-
liet; maar zij meenden toch, dat aan dergelijke bezwaren kon
worden tegemoetgekomen door bijvoorbeeld eene regeling van
betaling in termijnen. Het lag meer op den weg van den Staat
om zich te bepalen tot exploratie, waardoor hij als het ware
een voorschot geeft aan particuliere ondernemingen.

Anderen verklaarden principieel geen bezwaar te hebben
tegen het voorstel, mits daardoor de werkzaamheid van particu-
lieren op dit gebied niet geheel worde gedood. Zij vreesden
daarvoor echter niet, in verband met hetgeen de Minister in
de andere Kamer (Vergadering van 19 October j.l. *Handelingen*
1915/1916 bladz. 44, 2de kolom) dienaangaande heeft gezegd.

Er waren leden, die, ofschoon niet in beginsel tegen het voorstel
gekant, van gevoelen waren, dat eene dergelijke onderneming
op het gebied van mijnontginning als het hier betreft, slechts
dan mocht worden aangevat, wanneer de overtuiging bestond,
dat zij uit het oogpunt van te verwachten geldelijke uitkomsten
niet te gewaagd was.

Uit de tot nu toe verstrekte inlichtingen echter hadden deze
leden die overtuiging niet in voldoende mate gekregen, te meer,
waar het hiervoren genoemd verslag van den heer VAN WATER-
SCHOOT VAN DER GRACHT niet stellig luidt. Voor sommigen hunner
was gevaar voor mislukking niet denkbeeldig, wanneer zij
rekening hielden met de omstandigheid, dat in eenen vulca-
nischen bodem, gelijk in dit gedeelte van Sumatra, de exploitatie
van mijnen groote kans biedt tot teleurstellende verrassingen.

Ook in verband met de uitkomsten, welke ondernemingen
van dezen aard in de streek van de te ontginnen mijnen
opleveren, wenschten deze leden meer inlichtingen te ontvangen.

Gaarne zoude men, voor zoover het mogelijk is dergelijke
opgaven te verstrekken, vernemen het bedrag van de winsten,
welke de verschillende in *Nederlandsch-Indië* werkende mijn-
maatschappijen hebben opgeleverd in de laatste vijf jaren en
hoeveel daarvan ten bate is gekomen aan de schatkist.

De opmerking werd gemaakt, dat het Mijnreglement van
Nederlandsch-Indië nog niet volledig in werking is gebracht. Men
achtte het noodig, dat dit thans zoude geschieden en vroeg
hoe het daarmee stond. Enkele leden gaven in overweging
om voor *Indië* een Kamer voor het mijnwezen, zooals in
Canada bestaat, in het leven te roepen, die uit deskundigen
samengesteld, inzake het aanvragen van mijnconcessies ge-
raadpleegd wordt en toezicht op de uitgifte van concessies
houdt, waardoor ook zwendelarij in mijnzaken kan worden
tegengegaan.

Vastgesteld den 28sten October 1915.

VAN LAMSWEERDE

KRAUS.

VAN LANSCHOT.

DRUCKER.

DE VOS VAN STEENWIJK.

EINDVERSLAG DER COMMISSIE VAN RAPPORTEURS
over het ontwerp van wet tot wijziging en verhooging van
de begroting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor
het dienstjaar 1915, ten behoeve van de ontginning door
den Lande van eenige goudvelden in het gewest *Ben-*
koelen. (19).

Nadat het Voorloopig Verslag der Commissie aan de
Regeering was medegedeeld, is van haar ontvangen de na-
volgende

MEMORIE VAN ANTWOORD.

Het was den ondergeteekende aangenaam te vernemen, dat
vele leden met het voorstel betreffende de ontginning door
den Lande van eenige goudvelden in *Benkoelen* konden in-
stemmen. Hetgeen door de leden, hier aan het woord, is aan-
gevoerd tot toelichting van hun standpunt, geeft hem slechts
aanleiding tot de opmerking dat hij niet kan deelen de
meening van enkele leden, die blijk gaven tegen elke ont-
ginning door particulieren gekant te zijn. Waar evenbedoelde
leden evenwel geen beweeggronden voor dit oordeel aan-

Eindverslag der Commissie van Rapporteurs over het wetsontwerp n°. 19.

voerden, meent hij zich ontheven te mogen rekenen van de verplichting om hierop nader in te gaan.

De leden, die van gevoelen waren, dat in Benkoelen, zonder belemmering van het Landsbedrijf, ook aan particulieren de gelegenheid tot ontginning behoorde te worden geboden, moge de ondergeteekende er op wijzen, dat — naar hij reeds bij de mondelinge behandeling van het wetsontwerp in de Tweede Kamer in herinnering bracht — tot 1905 Benkoelen voor den particulieren mijnbouw heeft opengestaan, als gevolg waarvan o.a. de mijnbouwmaatschappijen Redjang Lebong, Ketahoen en Simau verzezen. Eerst in dat jaar is het gewest gesloten en is met de opsporingen van Landswege een aanvang gemaakt. Die opsporingen hebben voorshands een tweetal vindplaatsen van edel metaal aan den dag gebracht; de mogelijkheid is evenwel geenszins uitgesloten dat voortgezette onderzoekingen zullen leiden tot het vinden van nog andere ontginbare terreinen. Bij ontdekking daarvan kan — mits de bestaande sluiting gehandhaafd blijve — in ieder bijzonder geval overwogen worden of 's Lands belang beter gediend wordt met ontginning in eigen beheer dan wel door particulieren.

Dat aan het onderwerpelijke voorstel, behalve aanzienlijke uitgaven ook, zooals eenige leden meenden, groot risico zou zijn verbonden, mag de ondergeteekende ontkennen. Na hetgeen door hem te dezen aanzien reeds bij de schriftelijke en mondelinge behandeling van dit onderwerp door de Tweede Kamer is opgemerkt, zou hij kunnen volstaan met instemming te verwijzen naar de in het Voorloopig Verslag tot uiting komende meening van vele leden aangaande dit punt, ware het niet, dat hij deze gelegenheid wenschte aan te grijpen om alsnog de aandacht te vestigen op bladz. 32/33 van het verslag van mr. VAN WATERSCHOOT VAN DER GRACHT over de opsporing van delfstoffen in Nederlandsch-Indië, waar deze als zijn oordeel te kennen geeft, dat eene risico-vrije ontginning slechts dan is te bereiken, wanneer het erts *werkelijk is blootgelegd*. Waar dit nu met de voorgestelde Landsontginning ten aanzien van eene waarde van f 21 000 000 aan goud- zilvererts inderdaad het geval is (zie blz. 3 der Memorie van Antwoord aan de Tweede Kamer), daar meent de ondergeteekende, ook naar aanleiding van de opmerking dat zulk eene onderneming niet mag worden aangevat als zij te gewaagd zou zijn, zonder overdrijven te mogen zeggen dat onderwerpelijk aan de hoogst bereikbare eischen van zekerheid voldaan is en dat aan de ontginning der goudvelden in Benkoelen geen grooter bedrijfsrisico is verbonden, dan aan elke nieuwe nijverheid.

Dezelfde leden hebben in twijfel getrokken of ontginning in eigen beheer in dit geval wel de eenige wijze zou zijn, waarop de gedane vondsten vruchtdragend zouden zijn te maken. Eene regeling van de betaling der inschrijvingsom in termijnen, als door hen in overweging is gegeven, zou, indien zij al te rijmen ware met artikel 31 der Indische Mijnwet, het bezwaar niet te niet doen, dat het eenerzijds voor het Land uiterst moeilijk zou zijn een onderste grens te bepalen, anderzijds voor den particulier ondoenlijk ook maar bij benadering vast te stellen hoeveel hij zou kunnen bieden. Het gevoelen van de leden, hier aan het woord, als zoude het meer op den weg van het Land liggen om zich te bepalen tot opsporing, kan de ondergeteekende overigens in zijne algemeenheid geenszins onderschrijven, reeds daarom niet, omdat dit eene miskenning beteekent van het stelsel der Mijnwet, die — terecht is hierop door de voorstanders van

het ontwerp gewezen — de strekking heeft ontginning door particulieren en van Landswege naast elkander mogelijk te maken.

Na hetgeen door den ondergeteekende bij de mondelinge behandeling van dit voorstel in de Tweede Kamer te dezer zake is gezegd en in verband met hetgeen dienaangaande nog hierboven is opgemerkt, zal hij wel nauwelijks nog de uitdrukkelijke verzekering behoeven te geven, dat het volstrekt niet in zijne bedoeling ligt om aan de werkzaamheid van particulieren op dit gebied een einde te maken.

Den leden, die het gevaar voor mislukking van de onderneming niet denkbeeldig achtten met het oog op de vulkanische gesteldheid van den bodem, moge de ondergeteekende doen opmerken dat allereerst in Indië ondernemingen en ontginningen, niet alleen van mijnbouwkundigen, maar evenzeer van landbouwkundigen aard gevestigd zijn in vulkanische streken en dat alle grootere bevolkingscentra, waar miljoenen zijn vastgelegd in gebouwen, havens, bruggen, sluizen en spoorwegwerken, aan den voet van vulkanen zijn gelegen. Onaangename verrassingen zijn ongetwijfeld niet uitgesloten, doch indien men voor dat bezwaar uit den weg gegaan ware, zou zéér veel niet tot stand gekomen zijn.

Het is den ondergeteekende met de gegevens, waarover hij beschikt, tot zijn leedwezen niet mogelijk om in voldoening aan het door sommige leden te kennen gegeven verlangen, eene opgave te verstrekken van de in de laatste vijf jaar door de verschillende in Indië werkzame mijnbouwondernemingen behaalde winsten en van hetgeen daarvan ten bate is gekomen aan de schatkist. Het behoeft geen nadere aantooning dat het Land in verschillende vormen inkomsten trekt tengevolge van het mijnbouwbedrijf.

De opmerking, dat het Mijnreglement van Nederlandsch-Indië nog niet volledig in werking zou zijn gebracht, is den ondergeteekende niet duidelijk. Wordt daarmee bedoeld, dat nog geen uitvoering zou zijn gegeven aan de bij artikel 358 der Mijnordonnantie, zooals dat artikel luidt ingevolge de ordonantie van 28 October 1914 (*Indisch Staatsblad* n°. 689), vastgestelde regeling van de mijninspectie, dan moet de ondergeteekende de opmerking tegenspreken.

De ondergeteekende is niet voldoende bekend met de werking van de Kamer voor het mijnwezen in Canada om te kunnen beoordeelen of het aanbeveling zou verdienen zulk eene instelling in Indië te vestigen. Hij stelt zich voor daarnaar een onderzoek te doen instellen.

De Minister van Koloniën,

TH. B. PLEYTE.

De Commissie van Rapporteurs heeft gemeend met de mededeeling van dit Antwoord aan de Vergadering haar Eindverslag te kunnen sluiten.

Vastgesteld 5 November 1915.

VAN LAMSWEERDE.

KRAUS.

VAN LANSCHOT.

DRUCKER.

DE VOS VAN STEENWIJK.

